Dosarul nr. 2c-1852/2024 (2-24090754-12-2c-13082024)

# H O T Ă R Î R E

*În numele Legii*

*Dispozitivul Hotărârii pronunţat public la data de 21 mai 2025;*
*Hotărârea întocmită integral la data de 23 iulie 2025.*

21 mai 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei,
Judecător Crigan Dragoş
Grefier Bonca Elena

cu participarea reprezentantului F.P.C. „Numina" S.R.L. – Cara Valentin în temeiul procurii nr. 02/23 din 16 februarie 2023, a avocatului Păpuşoi Dan în temeiul MA cu nr. 1980568 din 12 august 2024 şi a reprezentantului „Moldasig" S.R.L. – Roşca Vladislav în temeiul MA cu nr. 1898344 din 8 octombrie 2024.

a examinat în şedinţă de judecată publică, în sediul instanţei, cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă F.P.C. „Numina" S.R.L. către „Moldasig" S.R.L. cu privire la constatarea abuzivă a clauzelor contractuale, a nulităţii acestora şi compensarea cheltuielilor de judecată.

## a c o n s t a t a t :

***Argumentele participanților la proces:***

1. La data de 13 august 2024, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor a fost repartizată în mod aleatoriu cererea de chemare în judecată depusă de F.P.C. „Numina" S.R.L. către „Moldasig" S.R.L. cu privire la constatarea abuzivă a clauzelor contractuale, a nulităţii acestora şi compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acţiunii, reprezentantul reclamantei a indicat că, la data de 06 iulie 2011, între compania de asigurări S.A. „Moldasig", în calitate de asigurător şi F.P.C. „Numina" S.R.L., în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul de asigurare benevolă de răspundere a bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054.
3. Declară că, în temeiul contractului enunţat, a fost emisă poliţa de asigurare benevolă a bunurilor persoanei juridice nr. 1054, unde în calitate de riscuri asigurate sunt: incendiu,

explozii, acţiunile ilegale ale terţilor persoane şi acţiunile aferente ce au ca obiect apa, termenul de valabilitate a poliţie de asigurare 07 iulie 2011 - 06 iulie 2012.

4. Notează că, la momentul încheierii contractului de asigurare nr. AIC/01-1054 din 06 iulie 2011 şi emiterii poliţei de asigurare aferente, scopul asigurării a fost cel de despăgubire contra riscurilor prevăzute în poliţa de asigurare, indicate la pct. 2 din prezenta cerere.

5. Menţionează că, în ultima teză din poliţa de asigurare este indicat expres că, toate condiţiile de asigurare, limitare şi toate excepţiile de la prevederile poliţie de asigurare sunt indicate în contractul de asigurare benevolă de răspundere a bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054, fără a fi indicate careva alte formalităţi/limitări.

6. Comunică că, la data de 24 decembrie 2011, în încăperile amplasate în *****, încăperi asigurate deţinute de F.P.C. „Numina" S.R.L. s-a produs incendiu, fapt constatat prin Încheierea tehnico-incendiară nr. 50-2011 a Serviciului Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale al MAI, Direcţia Salvatori şi Pompieri, emisă la 23 ianuarie 2011. Iar, prin actul de constatare şi evaluare a pagubelor nr. D/AIC/11 - 24 din 26 decembrie 2011, au fost constatate circumstanţele şi caracterul cazului asigurat şi s-a reţinut că, dauna totală aferentă survenirii riscului asigurat va fi prezentată de către contabilitatea asiguratului prin actele de evidenţă a bunurilor date care se aflau la moment în depozit, inclusiv utilajul, act semnat de ambele părţi.

7. În consecinţă, prin actul nr. 30/12/1 „cu privire la rezultatele inventarierii" din 30 decembrie 2011, întocmit de către F.P.C. „Numina" S.R.L., s-a stabilit suma daunelor cauzate F.P.C. „Numina" S.R.L., în rezultatul incendiului produs la data de 24 decembrie 2011-25 decembrie 2011.

8. Declară că, prin cererea nr. 015 din 26 decembrie 2011 depusă de către F.P.C. „Numina" S.R.L., în calitate de asigurat în adresa asigurătorului „Moldasig" S.A., s-a solicitat achitarea sumei asigurate în rezultatul incendiului produs la date de 24 decembrie 2011-25 decembrie 2011, în temeiul contractului de asigurare benevolă de răspundere a bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054.

9. Aduce la cunoştinţă că, prin răspunsul nr. 33 din 05 ianuarie 2012 a companiei de asigurare, s-a solicitat prezentarea repetată a materialelor pentru examinarea cazului ce a avut loc la data de 25 decembrie 2011 în incinta depozitului situat în adresa *****, asigurat conform contractului de asigurare benevolă de răspundere a bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054. În răspuns, s-a făcut trimitere exclusiv la obligaţiile prevăzute în contractul de asigurare şi anume pct. 13.1,13.1.5,13.1.9, cât şi despre necesitatea prezentării unui şir de acte.

10. Menţionează că, prin cererea nr. 12-2 din 11 ianuarie 2012, F.P.C. „Numina" S.R.L. a depus cerere repetată cu privire la achitarea sumei asigurate, în temeiul contractului de

asigurare, s-a indicat suma asigurată, suma daunei pricinuite şi s-au anexat toate actele aferente solicitate prin răspunsul nr. 33 din 05 ianuarie 2012, cerere recepţionată la 11 ianuarie 2012, sub semnătură de pârât.

11. Susţine că, contrar tuturor acţiunilor întreprinse anterior, actelor bilaterale semnate, actelor solicitate şi trimiterea la obligaţiile prevăzute exclusiv în contractul de asigurare benevolă de răspundere a bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054, a recepţionat răspunsul nr. 843 din 10 februarie 2012 de la compania de asigurare pârâtă, potrivit căruia, au fost informaţi că, aferent incendiului produs a fost iniţiată cauza penală nr. 2011422329, unde se examinează circumstanţele producerii incendiului menţionat.

12. Indică că, în premieră, s-a făcut trimitere nu la contractului de asigurare benevolă de răspundere a bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054/poliţa de asigurarea aferentă, dar suplimentar s-a indicat prevederile pct. 14.21(b) din condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoanei juridice, respectiv termenul de regularizare a cazului a fost suspendat, de facto, pentru o perioadă nedeterminată, până la finalizarea cercetărilor în cadrul cauzei penale menţionate.

13. Declară că, F.P.C. „Numina" S.R.L. a examinat răspunsul nr. 843 din 10 februarie 2012 oferit de pârât şi a aflat pentru prima dată despre „condiţiile de asigurare facultative" suplimentare contractului de asigurare benevolă de răspundere a bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054.

14. Anunţă că, prin cererea nr. 1652 din 04 aprilie 2012, F.P.C. „Numina" S.R.L. a depus o cerere prealabilă în adresa companiei de-asigurare pârâte şi a manifestat dezacordul cu privire la „condiţiile de asigurare facultative" şi respectiv, pct. 14.21(b) la care face trimitere asigurătorul.

15. A comunicat pârâtei că, poziţia expusă în refuzul de achitare a sumei asigurate, întemeiată în baza pct. 14.21(b) din „condiţiile de asigurare facultative" „sunt unele neîntemeiate, abuzive ce contravine legislaţiei în vigoare, or examinarea cauzei penale poate să dureze ani de zile, iar compania de asigurare poate să abuzeze de acest drept, respectiv avem cazul unei „pseudoasigurări".

16. Indică că, acest fapt s-a adeverit, în anul 2024, când din cauza unor clauze absolut abuzive, care a limitat total răspunderea companiei de asigurare, asiguratul nu a recepţionat suma asigurată integral, iar cauza penală nr. 2011422329, prin ordonanţa din 24 februarie 2023 a Procuraturii pentru Combaterea Criminalităţii Organizate şi Cauze Speciale a fost suspendată, din motiv că nu a fost stabilită persoana care urmează a fi pusă sub învinuire. Evidenţiind toată cronologia evenimentelor şi efectele în timp a clauzelor abuzive înserate într-un act aferent unui contract de asigurare de bază care conţin contradicţii esenţiale între acestea şi prin care s-a limitat total răspunderea asigurătorului, notează că, din conţinutul contractului de asigurare AIC/01-1054 din 06

iulie 2011, la pct. 8.2 sbct. 4) este indicat expres că, în cazul confirmării cazului asigurat de către Asigurător, ultimul are obligaţia de a efectua plata sumei asigurate în termen de 10 zile de la momentul finisării anchetei.

17. Menţionează că, pct. 11.6 din acelaşi contract prevede că, în cazul intervenirii cazului asigurat, asiguratul are obligaţia de a prezenta, în dependenţă de tipul daunei, documente ce atestă faptul intervenirii cazului asigurat, motivele survenirii şi mărime pagubei pricinuite., etc. Iar, cel mai important, pct. 11.6 prevede obligaţia asiguratului, în cazul izbucnirii incendiului de a prezenta doar certificatul de la Direcţia Serviciului Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale al MAI, Direcţia Salvatori şi Pompieri. Iar, în cazul survenirii riscului asigurat reieşind din acţiunile ilegale ale terţilor persoane, de prezentat documentul privind iniţierea fie refuzul în pornirea procesului penal.

18. Subliniază că, în temeiul contractului, după stabilirea cazului incendiului în baza încheierii tehnico-incendiară nr. 50-2011 a Serviciului Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale al MAI, Direcţia Salvatori şi Pompieri şi întinderea pagubei pricinuite, de către F.P.C. „Numina" S.R.L., la data de 11 ianuarie 2012, a fost depusă cererea nr. 12-2, la fel model preformulat al Asigurătorului „Moldasig", prin care s-a solicitat plata sumei asigurate, conform poliţei de asigurare cu anexarea tuturor documentelor prevăzute în contract însă, surprinzător pentru toţi a fost că, după tergiversarea examinării cauzei prin solicitare formală de acte în scopul de a aştepta iniţierea unei cauzei penale, prin răspunsul SIA „Moldasig" SRL nr. 443 din 10 februarie 2012, aceştia au indicat că, pe marginea incendiului izbucnit la data de 25 decembrie 2011, în incinta depozitului, situat pe adresa *****, asigurat conform contractului AIC/01-1054 din 06 iulie 2011, a fost pornită cauza penală nr. 2011422329.

19. Comunică că, pct. 14.21(b) din condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoanei juridice, i-a fost comunicat că asiguratorul prelungeşte termenul de regularizare a cazului dat, până la finalizarea cercetărilor în cadrul dosarului penal. Atunci, a aflat despre existenţa acestor condiţii de asigurare suplimentare, preformulate de asigurător, despre care F.P.C. „Numina" SRL nici nu ţine minte dacă li s- a comunicat aceste condiţii şi/sau dacă a semnat astfel de condiţii, or F.P.C. „Numina" SRL nici nu deţine înscrisul dat integral, a făcut o copie doar a unei file a acestor condiţii din materialele cauzei penale. Aşadar, după cum a fost comunicat încă în anul 2012 asigurătorului de către F.P.C. „Numina" SRL, condiţiile de asigurare suplimentare menţionate, de fapt, sunt nişte clauze abuzive, care limitează răspunderea asigurătorului şi cuprinde alte condiţii decât cele prevăzute în contractul de bază şi de legea în vigoare la momentul încheierii contractului de asigurare.

20. Susţine că, din pct. 11.5 din contractul de asigurare, nici nu este indicat că, condiţiile date sunt parte integrantă a contractului de asigurare, respectiv până la primirea

răspunsului nr. 33 din 05 ianuarie 2012, F.P.C. „Numina” SRL nici nu cunoştea de existenţa acestor condiţii care de fapt, prin aceste condiţii s-a creat un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor, toate riscurile pornirii unui dosar penal au căzut pe asigurat, prin ce şi-a limitat abuziv şi contrar legii, răspunderea Asigurătorul.

21. Aduce la cunoştinţă că, până în prezent, F.P.C. „Numina” SRL nu a fost despăgubită integral pentru survenirea riscului asigurat, anumită datorită acestor condiţii abuzive şi faptul că, dosarul penal nu s-a soldat cu stabilirea unei persoane vinovate de producerea incendiului. Deşi, în poliţa de asigurare, este indicat drept riscuri asigurate incendiul şi acţiunile ilegale ale terţilor, însă prin aceste condiţii de asigurare facultative, în realitate s-a limitat răspunderea asigurătorului şi toate riscurile au fost puse pe seama asiguratului. În acest sens, notează că, deşi contractul de asigurare a fost încheiat la 06 iulie 2011, acesta produce efecte juridice până în prezent, datorită faptului că, F.P.C. „Numina” SRL încă nu a fost despăgubită integral pentru prejudiciul cauzat în urma incendiului.

22. Menţionează că, compania de asigurare „Moldasig” este o companie de furnizare a serviciilor de asigurare, la caz, de asigurare a bunurilor, unde are o poziţie dominantă pe piaţă de asigurare, unde contractele de asigurare sunt de tip standard, clauzele fiind preformulate exclusiv de compania de asigurare, fără a fi oferit posibilitatea F.P.C. „Numina” S.R.L de a modifica sau înlătura vreuna dintre clauze, mai mult de a înţelege exact condiţiile în care se acordă despăgubirea în cazul survenirii cazului asigurat, contrar obligaţiei de transparenţă instituită în baza 1071 alin. (1) Cod civil.

23. Susţine că la caz, compania de asigurare a utilizat şi prezentat spre semnare un contract standard elaborat anticipat pentru o multitudine de contracte implicând diferite părţi şi care nu a fost negociată individual cu F.P.C. „Numina” SRL, în sensul art. 1069 alin. (6) Cod civil, atât în partea contractului de bază, însă care nu conţine clauze abuzive, cât şi în partea „condiţiilor de asigurare facultative", ultimul conţinând condiţii/proceduri suplimentare abuzive care contravin atât legii, cât şi contractul de asigurare de bază nr. AIC/01-1054 din 06 iulie 2011.

24. Consideră că, prin „condiţiile de asigurare facultativă” a bunurilor persoanei juridice, care contravine însuşi contractului de asigurare nr. AIC/01-1054 din 06 iulie 2011, la fel, contravine legii, deci de fapt, s-au indicat nişte formalităţi neprevăzute în mod expres de lege, prin care compania de asigurare în baza unor condiţii de tip standard care nici nu au fost negociate şi-a limitat răspunderea până la pronunţarea actului de procedură, care definitivează procedura procesului penal. Această formalitate sau condiţie privind definitivarea procesului, pe lângă faptul că nu este clară şi interpretabilă nefiind clar ce înseamnă definitivarea procedurii în procesul penal, aceasta nu era prevăzută în contractul de bază, or în contractul de bază era indicată doar obligaţia de a

prezenta un certificat privind iniţierea unui proces penal sau refuzul în pornirea procesului penal, deci nefiind o condiţie obligatorie pentru achitarea sumei de asigurare, chiar şi în cazul în care se refuza în pornirea urmăririi penale.

25. Menţionează că, aceste „condiţii de asigurare facultative", au prevăzut nişte condiţii într-adevăr facultative, ce au deviat considerabil de la contractul de asigurare de bază, dar în special de la cadrul legal, care nu prevedea expres o asemenea condiţie de limitare a răspunderii. Or, la momentul încheierii contractului de asigurare din 06 iulie 2011, erau în vigoare următoarele prevederi legale ce reglementau condiţiile de despăgubire a asiguratului şi anume: Articolul 1428. Momentul datorării prestaţiei de către asigurător (1) Prestaţia asigurătorului este datorată din momentul încheierii activităţii de constatare a cazului asigurat si a întinderii obligaţiei asigurătorului.

26. Susţine că, clauzele contractului de asigurare benevolă nr. AIC/01-1054 din 06 iulie 2011 sunt în concordanţă cu prevederile legale enunţate, unde la pct. 11.6 din contractul de asigurare este o transpunere a acestei prevederi legale.

27. Declară că, la caz, a fost stabilit şi încheiată activitatea de constatare a cazului asigurat (Încheierea tehnico-incendiară nr. 50-2011 a Serviciului Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale al MAI, Direcţia Salvatori şi Pompieri) şi întinderea obligaţiei asiguratorului (actul de constatare şi evaluare a pagubelor nr. D/AIC/11 - 24 din 26 decembrie 2011), stabilită în poliţa de asigurare şi actul de daune, acte anexate la cererea privind achitarea sumei asigurate din 11 ianuarie 2011, fapt ce reiese expres din anexele la cerere. Iar, toate „condiţiile de asigurare facultative" indicate la pct. 14.21(b) şi în general, înscrisul separat - extras din condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoane juridice, sunt nişte formalităţi neprevăzute de lege şi/sau contractul de asigurare de bază ce a limitat răspunderea şi a creat un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor. Or, la momentul încheierii contractului de asigurare erau în vigoare prevederile art. 1329 Cod civil, însă de la care s-a deviat prin aceste „condiţii de asigurare facultative".

28. Notează că, contractul de bază de asigurare nr. AIC/01-1054 din 06 iulie 2011 este în concordanţă cu prevederile normei legale la momentul încheierii contractului, care la pct 11.6 prevede doar obligaţia de a prezenta certificatul privind iniţierea procesului penal sau refuzul în pornirea procesului, or conform legii şi contractului, odată ce au fost asiguraţi, inclusiv contra acţiunilor ilicite ale terţilor persoane, F.P.C. „Numina" SRL trebuia despăgubită, iar „Moldasig" prea dreptul de creanţă faţă de terţul asigurat, acesta este riscul asigurat. Iar, „condiţiile de asigurare facultative", sunt formalităţi neprevăzute de lege, care au limitat răspunderea Asigurătorului, iar toate riscurile iniţierii unui proces penal au fost transferate abuziv Asiguratului, creând un dezechilibru semnificativ. Deci,

la caz, sunt întrunite toate condiţiile stipulate la art. 1077 alin. (1) pct. 14) Cod civil, ce indică cert la caracterul abuziv al acestor clauze contractuale.

29. Susţine că, aceste „condiţii de asigurare facultative” deviază considerabil de la buna practică comercială, odată ce după intrarea în vigoare a codului civil modernizat, aceste condiţii de asigurare facultative nu mai sunt plasate pe pagina web al pârâtului şi nu se mai utilizează sau aplică ca condiţii de asigurare facultative standard preformulate în raporturile de asigurare, odată ce acestea vădit contravin normelor imperative indicate supra şi sunt lovite de nulitate absolută. Or, pârâtul şi-a asumat obligaţia de asigurare, cu condiţia respectării unei anumite formalităţi neprevăzute în mod expres de lege, nici la momentul încheierii si nici în prezent, astfel prin efectul acestora „condiţii de asigurare facultative” şi-a limitat răspunderea si toate riscurile au fost puse pe seama SRL „Numina”, contrar normelor imperative indicate mai sus şi contrar bunelor practici comerciale, prin ce s-a creat un dezechilibru semnificativ între drepturile si obligaţiile părţilor, ce reiese după intervenirea cazului asigurat.

30. Cu titlu de concluzie indică că, contrar dreptului naţional, a instituit clauze abuzive, precum pct. 14.21(b) din condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoanei juridice, prin care a stipulat că: Asiguratul este în drept să prelungească termenul de achitare a despăgubirii de asigurare în cazul „dacă de către organele competente a fost intentat un proces penal şi se efectuează cercetarea circumstanţelor care au condus la survenirea pagubei - pană la pronunţarea actului de procedură, care definitivează procedura procesului penal". Astfel, s-a instituit clauza abuzivă suplimentară/condiţie suplimentară neprevăzută de lege/nici de contractul de asigurare de bază, ce constituie până în prezent o piedică în exercitarea dreptului de a fi despăgubit integral de paguba pricinuită şi s-a pus exclusiv în sarcina F.P.C. „Numina” SRL a unei obligaţii suplimentare neprevăzute de lege, prin ce s-a creat abuziv un dezechilibru semnificativ între părţi.

31. Solicită constatarea caracterului abuziv şi a nulităţii pct. 14.21(b) din condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice, la contractul de asigurare benevolă de răspundere a bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054.2. încasarea din contul „MOLDASIG” S.R.L în beneficiul F.P.C. „Numina” SRL a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime 250 lei şi cheltuielile de asistenţă juridică în mărime de 24 000 lei.

32. În drept, reprezentantul reclamantului face trimitere la prevederilor art. art. 1069, 1071, 1075, 1077, 1328, 1329 Cod civil al RM.

33. Reprezentantul reclamantei – avocat Păpuşoi Dan în şedinţa de judecată a susţinut acţiunea pe motivele de fapt şi de drept invocate şi a solicitat admiterea integrală a acesteia.

34. La data de 9 octombrie 2024, reprezentantul pârâtei „Moldasig” S.A. – avocat Vladislav Roşca a depus referinţă prin care a solicitat respingerea ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată şi încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică.
35. În referinţa depusă indică că, litigiul în legătură cu plata despăgubirilor de asigurare în baza Contractului a fost soluţionat definitiv şi irevocabil în cauza cu nr. 2-15147305-01-2rc-19072022, însă reclamantul încearcă să redeschidă procesul prin prezenta cerere de chemare în judecată.
36. Declară că, prin Decizia irevocabilă a Curţii de Apel Chişinău, a fost stabilit că „includerea în conţinutul contractului nr. AIC/01-1054 din 06 iulie 2011 a reglementării care prevede că asigurătorul este obligat să achite despăgubirea de asigurare în termen de 10 zile, din data finisării procedurii penale, nu contravine nici normelor imperative şi nici prevederilor Codului Civil sau al Legii cu privire la asigurări. Or, asigurătorul nu este exonerat de plata despăgubirii de asigurare, obligaţia de plată a acestuia fiind condiţionată de survenirea unei condiţii, la caz a condiţiei de definitivare a procedurii procesului penal intentat."
37. Mai indică că, tot instanţa de apel menţionează „potrivit punctului 14.21 lit. b) din condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice, aprobate de Preşedintele Comitetului de Conducere al SA „Moldasig", prin procesul-verbal nr. 24 din 18.12.2007, asigurătorul este în drept să prelungească termenul de achitare a despăgubirii de asigurare în cazul dacă de către organele competente a fost intentat un proces penal şi se efectuează cercetarea circumstanţelor care au dus la survenirea pagubei - până la pronunţarea actului de procedură care definitivează procesul penal.”
38. Notează că, în prezenta acţiune, reclamantul invocă prevederile art. 1073 Cod civil, care stabileşte că „într-un contract dintre profesionişti, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este prevăzută la art. 1077 şi deviază considerabil, contrar bunei-credinţe, de la bunele practici comerciale." şi ale art. 1077 alin. (1) pct. 14) din Codul civil, care statuează că sunt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect „limitarea obligaţiei profesionistului de a respecta angajamentele asumate de către intermediarii ori de către reprezentanţii acestuia sau asumarea angajamentelor de către acesta, cu condiţia respectării unei anumite formalităţi neprevăzute în mod expres de lege". Astfel, reclamantul urma să demonstreze (1) existenţa unor practici comerciale, (2) de la care deviază Condiţiile, (3) contrar bunei-credinţe şi că aceasta are ca efect (4) limitarea obligaţiei profesionistului (5) datorită unei formalităţi neprevăzute de lege. Reclamantul a eşuat să demonstreze vreuna din aceste condiţii, fapt care impune respingerea pretenţiei privind constatarea caracterului abuziv a pct. 14.21 lit. b) din Condiţii.

39. Cu privire la aplicarea legii în timp indică că, reclamantul invocă prevederile art. 7 alin. (4) Cod civil pentru a justifica aplicarea legii noi unui contract încheiat sub imperiul legii vechi. Susţine că art. 1077 alin. (1) pct. 14) din Codul civil (în redacţia după 01.03.2019), care nu exista la data încheierii Contractului, nu pot fi invocate în cazul dat, datorită principiului neretroactivităţii legii. La caz nu există o situaţie contractuală în curs de realizare, deoarece orice pretinsă pretenţii cu privire la despăgubirile de asigurare ar fi apărut dintr-o circumstanţă care a avut loc în 2011. Efectul obligaţional, oricare nu ar fi acesta - s-a stins, iar potrivit art. 7 alin. (1) Cod civil modernizat, „(1) Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior.” La fel, perioada de valabilitate a Contractului a expirat, conform pct. 7.1. şi nu a fost prelungit.

40. Raţionamentul este aplicabil şi în privinţa clauzelor abuzive, conform doctrinei de specialitate. Astfel, se indică că „Situaţia juridică generată de încheierea actului juridic al părţilor, ce cuprinde efectele voite de acestea, este, din perspectiva determinării legii aplicabile în cazul conflictului de legi în timp, o facta praeterita, fiind consumată la momentul încheierii contractului. Acestor contracte li se pot aplica, în ceea ce priveşte nulitatea, numai dispoziţiile de lege în vigoare la momentul încheierii lor, dispoziţii care supravieţuiesc chiar după intrarea în vigoare a legii noi. Aşadar, prin reglementarea nulităţii absolute a clauzelor abuzive cuprinse în contractele încheiate anterior intrării ei în vigoare, sancţiune care intervine pentru nerespectarea unor cerinţe prevăzute de noua lege, dispoziţiile criticate încalcă principiul neretroactivităţii legii, deoarece instituie alte consecinţe juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la momentul încheierii acestor contracte. Pentru a respecta principiul constituţional al neretroactivităţii legii civile, contractele încheiate înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 72/2013 trebuie să fie excluse din sfera de aplicare a acesteia, în ceea ce priveşte sancţiunea nulităţii absolute.

41. Comunică că, anterior adresării în instanţa de judecată, „Numica” S.R.L. a solicitat prin scrisoarea din 21.12.2012 aprecierea legalităţii Contractului şi Condiţiilor de către Comisia Naţională a Pieţei Financiare. Potrivit art. 1 al Legii nr. 192/1998, Comisia Naţională a Pieţei Financiare este „o autoritate publică autonomă, responsabilă faţă de Parlament, care reglementează şi autorizează activitatea participanţilor la piaţa financiară nebancară, precum şi supraveghează respectarea legislaţiei de către ei". Printre altele, în scrisoarea sa din 21.12.2012, administratorul recunoaşte că pct. 14.21 lit. b) din Condiţii dau dreptul asigurătorului de a suspenda plata despăgubirilor.

42. Aduce la cunoştinţă că, în răspunsul CNPF din 30.01.2013 se indică că „asigurătorul în temeiul prevederilor pct. 11.3 din Contractul de asigurare benevolă de răspundere a

bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054 din 06.07.2011 şi pct. 14.21 lit. b) din Condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice aprobate de Preşedintele Comitetului de Conducere al SA „Moldasig", prin procesul-verbal nr.24 din 18.12.2007 (în continuare - Condiţii de asigurare), a amânat datorarea prestaţiei pe motiv că, prevederile menţionate permit prelungirea termenului de achitare a despăgubirii de asigurare dacă de către organele competente a fost intentat proces penal şi se efectuează cercetarea circumstanţelor care au condus la survenirea pagubei până la pronunţarea actului de procedură care definitivează procedura procesului penal." Actele respective au fost anexate drept probe la cauza nr. 2-15147305-01-2rc- 19072022.

43. Subliniază că, răspunsul CNPF nu a fost contestat de „Numina" S.R.L. şi vine să confirme că stipulaţiile din Condiţii privind suspendarea termenului de plată a despăgubirilor sunt legale şi conforme practicilor comerciale. Or, anume autoritatea de supraveghere este familiarizată şi competentă să se expună asupra practicilor pe piaţa controlată.

44. Învederează că, logica suspendării achitării despăgubirilor de asigurare este de a permite elucidarea pe deplin a cazului asigurat de către organele competente, în vederea stabilirii faptului că vinovăţia de producerea lui nu cade pe seama asiguratului. La fel şi în cazul de faţă, nu poate fi exclus ca în rezultatul finalizării urmăririi penale, să se constate că pagubele reprezintă consecinţe ale acţiunilor „Numina" S.R.L. sau angajaţilor săi, precum şi a altor persoane (reprezentanţilor lor), cărora le sunt încredinţate bunurile asigurate. Or, potrivit pct. 6.2.3. din Condiţii, asigurarea nu acoperă asemenea cazuri. Reclamantul a luat cunoştinţă de aceste prevederi, ele fiind indicate în pct. 3.1. din Contract.

45. Indică că, excluderea din evenimentele asigurate unor atare circumstanţe legate de acţiunile ilicite ale terţilor poate fi constatată definitiv doar de organele de urmărire penală care examinează în prezent cauza penală nr. 2011422329 pornită la 26.12.2011 în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracţiunii prevăzute de art. 197 alin. (2) lit. a) din Codul penal - Distrugerea sau deteriorarea intenţionată a bunurilor.

46. Atrage atenţia asupra faptului că, părţile Contractului au prevăzut aplicabilitatea Condiţiilor chiar în preambul, iar „Moldasig" S.A. şi-a îndeplinit obligaţia de a familiariza „Numina” S.R.L. cu prevederile acestora, conform pct. 8.2. din Contract. Părţile au încheiat Contractul printr-un acord liber consimţit şi valabil exprimat, iar „Numina” S.R.L., care are calitate de profesionist ce beneficiază de asistenţă juridică şi de un grad suficient de sofisticare pentru a nu fi considerată partea slabă a contractului - nu a obiectat referitor la includerea Condiţiilor. Conform principiului libertăţii contractuale, consfinţit de art. 993 Cod civil, „Părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispoziţiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conţinutul lor.” -

drept de care a uzat şi „Numina” S.R.L. la încheierea Contractului. Includerea Condiţiilor în Contract este valabilă şi previzibilă, ele fiind elaborate şi comunicate într-un limbaj clar şi inteligibil în adresa „Numina” S.R.L., respectiv, obligaţia de transparenţă conform art. 1071 alin. (1) Cod civil, a fost respectată de „Moldasig" S.A.

47. Declară că, circumstanţele cauzei demonstrează că pct. 14.21 lit. b) din Condiţii şi pct. 8.2. din Contract, care stabileşte că „asigurătorul este obligat să achite despăgubirea de asigurare în termen de 10 zile din data finisării procedurii penale” - nu au ca efect excluderea obligaţiei de plată a despăgubirii de asigurare. Aceste stipulaţii au ca efect amânarea obligaţiei de plată, până la adoptarea unei decizii definitive pe cauzele penale pornite în legătură cu evenimentul cauzator de daune.

48. Mai indică că, din ordonanţa privind suspendarea urmăririi penale din 24.02.2023 poate fi dedus că au fost realizate numeroase acţiuni de urmărire penală. „Moldasig" S.A. nu a influenţat examinarea cauzei penale în sensul tărăgănării şi nici nu poate fi spus că măsura de suspendare ar fi perpetuă. În orice caz, procesul penal este supus imperativului de desfăşurare în termen rezonabil, conform art. 20 din Codul de procedură penală. Dacă „Numina" S.R.L. suportă prejudicii în legătură cu termenul de examinare a cauzei penale, aceasta ar urma să le repare în ordinea prevăzută de Legea nr. 87/2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare, întrucât aceste prejudicii (oricare nu ar fi ele), nu sunt imputabile pârâtului.

49. Mai subliniază faptul că, termenul de plată a despăgubirilor de asigurare este condiţionat de „pronunţarea actului de procedură care definitivează procesul penal", conform pct. 14.21, lit b) din Condiţii. Aceasta nicidecum nu poate fi văzută ca o formalitate, întrucât rezultatul examinării cauzei penale este determinant pentru determinarea dacă evenimentul cauzator de prejudicii este un caz asigurat sau unul exceptat, potrivit pct. 3.1. din Contract.

50. Reclamantul invocă dispoziţiile Directivei 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele, care a servit drept sursă de inspiraţie pentru legiuitorul moldav la elaborarea prevederilor Codului civil în materie de clauze abuzive. Însă, indicăm din start că Directiva 93/13/CEE nu se aplică raporturilor dintre profesionişti şi respectiv este inaplicabilă în speţă.

51. Astfel, indică că, interpretările date de CJUE în jurisprudenţa sa se referă la relaţiile cu consumatorii, care sunt în principal guvernate de norme imperative. în schimb, raporturile dintre profesionişti nu impun aceleaşi cerinţe legislative stricte, accentul fiind pus pe libertatea contractuală, care edictează că „este permis tot ce nu este expres interzis".

52. În şedinţa de judecată din data de 20 februarie 2025, reprezentantul reclamantei „Numina” S.R.L. a înaintat obiecţii asupra referinţei, prin care solicită respingerea argumentelor expuse în referinţă ca fiind neîntemeiate şi lipsite de suport juridic.
53. Menţionează că, reprezentantul pârâtului a invocat, cu trimitere la prevederile art. 254 alin. (3) Cod de procedură civilă, existenţa unei hotărâri judecătoreşti irevocabile şi definitive, care exclude adresarea repetată a F.P.C. „Numina” SRL. Totodată, s-a invocat, nejustificat şi lipsit de pertinenţă deciziile Curţii Constituţionale române nr. 755 din 16 decembrie 2014 şi nr. 62 din 13 iunie 1995, care sunt neaplicabile şi irelevante pentru cauza dedusă judecăţii.
54. Notează că, pârâtul invocă prevederile art. 254 alin. (3) Cod de procedură civilă care stipulează că, după ce hotărârea rămâne irevocabilă, părţile şi ceilalţi participant la proces, precum şi succesorii lor în drepturi, nu pot înainta o nouă cerere de chemare în judecată cu aceleaşi pretenţii si în acelaşi temei, nici să conteste în alt proces faptele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea judecătorească irevocabilă. În acest sens, a anexat Decizia Curţii de Apel Chişinău din 26 septembrie 2018, dosarul nr. 2ac-5i7/i8, prin care s-a soluţionat cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Numina” împotriva S.A. „Moldasig”, intervenient accesoriu B.C. „Mobiasbanca Groupe Societe Generale” S.A. cu privire la încasarea restanţei despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere şi penalităţii.
55. Reiterează că, la caz, litigiul dedus judecăţii reprezintă cererea de chemare în judecată depusă de F.P.C. „Numina” S.R.L. împotriva S.A. „Moldasig” cu privire la constatarea caracterului abuziv şi a nulităţii pct. 14.21(b) din condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice, la contractul de asigurare benevolă de răspundere a bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054.
56. Observă că, fapta pretins constatată definitiv şi irevocabil se refera la o clauză din contractul nr. AIC/01-1054 din 06 iulie 2011, iar obiectul prezentului litigiul îl constituie constatarea nulităţii absolute care este imprescriptibilă a pct. 14.21(b) din condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice, deci referitor la această clauză nu există nici un efect prejudicial, odată ce nu a constituie obiect de examinare în cauza precedentă şi instanţa de judecată nu a stabilit irevocabil careva fapte în privinţa acestei clauze. Mai mult, pârâtul a citat intenţionat fragmentat această constatare în cauză precedentă, fără a cita integral concluzia instanţei de judecată şi anume a tezei „Ori, asigurătorul nu este exonerat de plata despăgubirii de asigurare, obligaţia de piaţă a acestuia fiind condiţionată de survenirea unei condiţii, la caz a condiţiei de definitivare a procedurii procesul penal intentat.
57. Subliniază că, anume această condiţie sau formalitate stabilită în pct. 14.21(b) din condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice şi constituie obiectul

cauzei deduse judecăţii, în cauza precedentă doar se face trimitere la această condiţiei, fără a o examina şi aprecia, în sensul invocat în prezenta cauză dedusă judecăţii. Or, temeiul de drept invocat în prezenta cauză este prevederile art. 1077 alin. (1) pct. 14) Cod civil(în redacţia nouă), care nu putea a priori constitui obiect de examinare în cauza precedentă, odată ce litigiul în cauza precedentă a fost intentat la 24 aprilie 2015, iar decizia invocată a fost pronunţată la 26 septembrie 2018, pe când prevederile art. 1077 alin. (1) pct. 14) au intrat în vigoare la 01 martie 2019 şi în baza principiului aplicării imediate a legii noi, a lipsit de orice efect juridic această clauză contractuală.

58. Indică că, pârâtul neîntemeiat invocă că, art. 1077 alin. (1) pct. 14) din Cod civil (redacţia după 01.03.2019) care nu existau la data încheierii Contractului, nu pot fi invocate în cazul datorită principiului neretroactivităţii legii.

59. Într-adevăr, contractul de asigurare benevolă de răspundere a bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054 şi în special, condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoanei juridice, au fost încheiate sub imperiul legii vechi şi anume, codului civil redacţia anului 2002 cu completările şi modificările ulterioare. Astfel, principiul neretroactivităţii invocat de către pârât a fost proclamat şi în redacţia legii civile modernizate şi anume, a codului civil în redacţia din 01.03.2019, la art. 7 alin. (1) care stipulează că, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior.

60. Notează că, după cum a invocat şi pârâtul cu trimitere la Decizia Curţii Constituţionale Române nr. 755 din 16 decembrie 2014, aplicarea legii civile în timp este guvernată nu doar de principiul neretroactivităţii, dar şi de principiul aplicării imediate a legii noi şi principiul supravieţuirii legii vechi. (ultraactivitatea legii vechi).

61. Respectiv, odată ce pârâtul invocă faptul că, legea veche continuă să reglementeze raporturile juridice dintre părţi şi legea nouă nu este aplicabilă litigiului dedus judecăţii, la caz, urmează a fi examinat principiul aplicării imediate a legii şi a ultraactivităţii legii vechi, fără a se limita la principiul neretroactivăţii stipulat la art. 7 alin. (1) Cod civil, la caz fiind aplicabile prevederile art. 7 alin. (4) şi (5) care reglementează aceste principii.

62. Consideră că, la caz, legea nouă prevede expres şi limitativ că, legea veche ultraactivează(art. 7 alin. (4), dar a prevăzut excepţiile la alin. (5) care prevede că, clauzele unui act juridic încheiat anterior intrării în vigoare a legii noi contrare dispoziţiilor ei imperative sânt, de la această dată, lipsite de orice efect juridic. Din care considerente, pârâtul eronat a interpretat şi aplicat principiul neretroactivităţii legii civile noi, odată ce la caz, sunt pertinente şi aplicabile principiile aplicării imediate a legii noi/ultraactivitatea legii vechi.

63. Menţionează că, în acţiunea de bază, a fost argumentate toate condiţiile legale imperative de la care deviază clauzele contractuale, iar invocarea răspunsului CNPF din 30 ianuarie 2013, a condiţiilor de asigurare facultativă de bunuri utilizate de întreprinderea Mixtă Compania Internaţională de Asigurări „Transelit" şi a S.A.R. „Donaris Group" S.A. din 28 noiembrie 2011 întru argumentarea lipsei devierii, contrar bunei-credinţe de la practicile comerciale, sunt irelevante din considerentele expuse la pct. 16-33 de mai sus. Or, răspunsul CNPF din anul 2013 şi hotărârile Consiliilor de administraţie a „Transelit", „Donaris Group" din anul 2011 sunt irelevante, odată ce acestea au fost eliberate/aprobate sub imperiul legii vechi, iar odată cu intrarea în vigoare a legii noi din 01 martie 2019 acestea au abrogat aceste condiţiile, prin ce se confirmă suplimentar că, începând cu 01 martie 2019 (intrarea în vigoare a legii noi) odată ce clauzele contractuale invocate contravin normelor imperative, fiind nişte clauze abuzive, din această dată sunt lipsite de orice efect juridic şi urmează a fi constatată nulitatea absolută a acestora.
64. În şedinţa de judecată, reprezentantul reclamantei – avocat Păpuşoi Dan, a susţinut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt şi de drept indicate şi a solicitat admiterea integrală a acesteia.
65. Reprezentantul reclamantei „Numina" S.R.L. – Cara Valentin, în şedinţa de judecată a susţinut cele invocate de avocatul său.
66. Reprezentantul pârâtei – avocat Vladislav Roşca, a susţinut cele invocate în referinţă şi a solicitat respingerea acţiunii, ca neîntemeiate.

***Aprecierea instanţei:***
67. Audiind participanţii la proces, apreciind argumentele părţilor litigante întru susţinerea pretenţiilor formulate şi obiecţiile înaintate, ţinând cont de probatoriul administrat şi legislaţia pertinentă instanţa de judecată consideră necesar de a respinge cererea de chemare în judecată depusă de F.P.C. „Numina" S.R.L. către „Moldasig" S.R.L. cu privire la constatarea abuzivă a clauzelor contractuale, a nulităţii acestora şi compensarea cheltuielilor de judecată, reieşind din următoarele considerente:
68. Potrivit prevederilor art. 20 din Constituţia Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitim.
69. În conformitate cu prevederile art. 5 alin.(1) Cod de Procedură Civilă al RM, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime, pe când potrivit prevederilor art.166 alin.(l) acelaşi cod, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea*

*existenţei sau inexistenţei unui drept trebuie să depună în instanţa competentă o cerere de chemare în judecată.*

70. Potrivit art. 6 Cod de Procedură Civilă al RM, statuează, *că instanţa judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime prin somare la executarea unor obligaţii, prin declararea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalităţi, prevăzute de lege.*

71. Conform art. 117 alin. (1) Cod de Procedură Civilă al RM, *probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe pentru justa soluţionare a pricinii.*

72. Potrivit art. 118 alin. (1) Cod de Procedură Civilă al RM, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale.*

73. Conform art. 121 Cod de Procedură Civilă al RM, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.*

74. Potrivit dispoziţiilor art. 123 alin. (6) Cod de Procedură Civilă al RM, *faptele invocate de una din parţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.*

75. Instanţa judecătorească, conform art. 130 Cod de Procedură Civilă al RM, *apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

76. În conformitate cu art. 239 Cod de Procedură Civilă al RM, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată.*

77. Hotărârea întemeiată se bazează pe dovezile ce corespund cu cerinţele despre pertinenţa lor, adică care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

78. În conformitate cu art. 240 alin. (1), (3) Cod de Procedură Civilă al RM, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.*

79. În şedinţa de judecată s-a constatat, că la data de 06 iulie 2011, între Compania de Asigurări „MOLDASIG”, în calitate de asigurător şi F.P.C. „Numina” SRL, în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul de asigurare benevolă de răspundere a bunurilor persoanei juridice nr. AIC/01-1054. (f.d.15-25)
80. În temeiul contractului enunţat, a fost emisă poliţa de asigurare benevolă a bunurilor persoanei juridice nr. 1054, unde în calitate de riscuri asigurate sunt: incendiu, explozii, acţiunile ilegale ale terţilor persoane şi acţiunile aferente ce au ca obiect apa, termenul de valabilitate a poliţie de asigurare 07 iulie 2011 - 06 iulie 2012. (f.d. 28-31)
81. Din materialele cauzei s-a stabilit că, la data de 24 decembrie 2011, în încăperile amplasate în *****, încăperi asigurate deţinute de F.P.C. „Numina” SRL s-a produs incendiu, fapt constatat prin Încheierea tehnico-incendiară nr. 50-2011 a Serviciului Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale al MAI, Direcţia Salvatori şi Pompieri, emisă la 23 ianuarie 2011.
82. Analizând poziţia participanţilor la proces, materialele anexate, instanţa ajunge la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată depusă de „Numina” S.R.L. către „Moldasig” S.A., bazându-se pe următoarele constatări.
83. Prin Decizia irevocabilă a Curţii de Apel Chişinău, anexată la dosar, instanţa a reţinut că includerea în cuprinsul Contractului de asigurare nr. AIC/01-1054 din 06.07.2011 a clauzei care condiţionează plata despăgubirii la finalizarea urmăririi penale nu contravine dispoziţiilor imperative ale Codului civil sau ale Legii cu privire la asigurări. Totodată, instanţa de apel a constatat că această clauză nu exonerează asigurătorul de obligaţia de plată, ci o condiţionează de survenirea unui eveniment viitor şi incert — respectiv finalizarea procedurii penale.
84. Inter alia, acelaşi lucru reglementează şi pct. 14.21 (b) din Condiţiile de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice indicând că, asigurătorul este în drept să prelungească termenul de achitare a despăgubirii de asigurare în cazul dacă de către organele competente a fost intentat un proces penal şi se efectuează cercetarea circumstanţelor care au condus la survenirea pagubei – până la pronunţarea actului de procedură, care definitivează procedura procesului penal.
85. Instanţa reţine că, prin Decizia irevocabilă a Curţii de Apel Chişinău, s-a statuat deja asupra validităţii clauzei contractuale care condiţionează plata despăgubirii de finalizarea urmăririi penale, statuându-se că aceasta nu contravine normelor imperative ale Codului civil sau ale Legii privind asigurările. În consecinţă, instanţa constată că această prevedere contractuală nu este de natură să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor şi nu exonerează asigurătorul de obligaţia de plată, ci stabileşte o condiţie suspensivă permisă de lege — respectiv clarificarea juridică a circumstanţelor cauzatoare de prejudiciu. În mod corespunzător, dispoziţia contestată îşi

găseşte temeiul atât în libertatea contractuală a părţilor, cât şi în cadrul legal general aplicabil raporturilor de asigurare.

86. Cu privire la aplicarea normelor din Codul civil nou (în redacţia anului 2019) care reglementează clauzele abuzive, instanţa reţine următoarele.

87. În conformitate cu prevederile art. 7, alin. (1), (4), (5) Cod civil al RM, *Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare. În cazul situaţiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura şi întinderea drepturilor şi obligaţiilor părţilor, precum şi orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel*. *În situaţiile prevăzute la alin.(4), dispoziţiile legii noi se aplică modalităţilor de exercitare a drepturilor sau de executare a obligaţiilor, precum şi de înstrăinare, preluare, transformare sau de stingere a acestora. De asemenea, dacă legea nouă nu prevede altfel, clauzele unui act juridic încheiat anterior intrării în vigoare a legii noi contrare dispoziţiilor ei imperative sînt, de la această dată, lipsite de orice efect juridic.*

88. În speţă, instanţa reţine că raportul contractual litigios s-a născut şi s-a executat sub imperiul Codului civil din 2002. Contractul de asigurare a fost încheiat la data de 06.07.2011 fiind un acord încheiat între două persoane juridice, care au negociat în cunoştinţă de cauză şi au consimţit la toate condiţiile contractuale, inclusiv la prevederile incluse în Condiţiile facultative de asigurare.

89. Aplicarea retroactivă a prevederilor Codului civil în redacţia nouă asupra unui contract încheiat anterior ar însemna o încălcare flagrantă a voinţei părţilor şi o ingerinţă nejustificată în libertatea contractuală garantată de lege. Mai mult, interpretarea conform căreia clauzele deja convenite devin nule în temeiul unei legi ulterioare în absenţa unei dispoziţii tranzitorii explicite echivalează cu negarea principiului *pacta sunt servanda*.

90. Potrivit principiilor aplicării legii civile în timp, normele legale adoptate ulterior încheierii contractului nu pot afecta validitatea acestuia. Astfel, dispoziţiile art. 1077 alin. (1) pct. 14) din Codul civil, în vigoare după 01.03.2019, nu sunt aplicabile clauzelor contractuale stabilite în 2011. În consecinţă, nu poate fi aplicată calificarea retroactivă a unei clauze ca fiind abuzivă, în lipsa unei reglementări legale în acest sens la momentul încheierii actului juridic.

91. Instanţa constată că, în cauza anterioară, părţile au depus şi răspunsul emis de Comisia Naţională a Pieţei Financiare (CNPF), autoritate competentă să evalueze conformitatea condiţiilor de asigurare, din care rezultă că prevederea contestată este conformă cadrului legal aplicabil. Acest act nefiind contestat de reclamantă.

92. În ceea ce priveşte susţinerile reclamantei cu privire la caracterul formal al condiţiei privind „pronunţarea actului de procedură care definitivează procesul penal”, instanţa consideră că nu poate fi vorba despre o simplă formalitate lipsită de substanţă juridică. Finalizarea procesului penal este esenţială pentru determinarea existenţei unui caz asigurat.
93. În ceea ce priveşte argumentele reclamantei referitoare la caracterul „imperativ” al noii reglementări, instanţa constată că, în lipsa unei dispoziţii tranzitorii exprese sau a unei norme care să prevadă în mod explicit aplicabilitatea retroactivă a regimului juridic al clauzelor abuzive, nu se poate considera că respectivele dispoziţii imperative anulează de drept clauzele convenite anterior. Caracterul imperativ al unei norme juridice este relevant doar pentru actele încheiate după intrarea în vigoare a normei, iar nu şi pentru actele anterioare.
94. Prin urmare, instanţa apreciază cererea reclamantei ca vădit neîntemeiată, or clauza contestată a fost negociată între două persoane juridice profesioniste, la data încheierii contractului neexistând reglementări referitoare la clauze abuzive aplicabile între profesionişti, precum şi nefiind stabilit niciun temei pentru aplicarea retroactivă a prevederilor Codului civil nou, iar în final reclamanta nu a probat existenţa unei inegalităţi de poziţie juridică între părţi la momentul încheierii contractului.
95. De asemenea, nu s-a făcut dovada că această clauză ar impune obligaţii suplimentare sau neaşteptate reclamantei. Din contra, instanţa reţine că prevederile contractuale au fost clare, explicite şi comunicate în mod transparent reclamantei, care a consimţit la ele în calitate de profesionist.
96. În lumina celor expuse, instanţa constată că clauzele contractuale contestate nu pot fi considerate abuzive, nu contravin ordinii publice şi au fost deja supuse analizei unei instanţe de judecată în cadrul unui proces anterior, soluţionat prin hotărâre irevocabilă. Prin urmare, instanţa va ţine cont de această autoritate de lucru judecat şi va respinge susţinerile părţii reclamante privind caracterul abuziv al clauzelor contractuale, acestea fiind lipsite de temei legal şi inadmisibile întrucât se încearcă repunerea în discuţie a unor aspecte deja tranşate definitiv de o instanţă competentă.
97. Astfel, instanţa ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată înaintată de F.P.C. „Numina” S.R.L. către „Moldasig” S.R.L. cu privire la constatarea abuzivă a clauzelor contractuale, a nulităţii acestora şi compensarea cheltuielilor de judecată, urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată, or de către reclamant nu au fost prezentate suficiente probe întru confirmarea poziţiei sale.
98. Ce ţine de pretenţia privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanţa reţine prevederile art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, care stipulează că, *instanţa*

*judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză toate cheltuielile de judecată.*

99. Potrivit art.82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.*

100. În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod Procedură Civilă al RM, *instanţa de judecată obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată.*

101. La caz, luând în consideraţie că cererea de chemare în judecată înaintată de reclamanta „Numina" S.R.L. a fost respinsă, cheltuielile suportate de ultima în proces, nu urmează a fi compensate.

102. Conform art. 90 lit. i) Cod Procedură Civilă al RM, *cheltuielile de asistenţă juridică se atribuie la cheltuieli de judecare a pricinii.*

103. În conformitate cu prevederile art. 96, alin. (1), (2) Cod de procedură civilă al RM, *Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile*. *Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

104. La caz, se atestă că pârâta „Moldasig" S.A. în prezenta cauza a fost asistată de către avocatul Roşca Vladislav, fapt confirmat prin mandatul nr. 1898344 din 8 octombrie 2024 (f.d. 79), iar cheltuielile suportate pentru acordarea asistenţei juridice în sumă de 58537 lei, 80 bani se confirmă prin ordinul de plată nr. 2400042006 din 1 octombrie 2024, care atestă achitarea sumei nominalizate de către reclamantă în beneficiul CA „Roşca şi Asociaţii" (f.d. 97).

105. Deoarece cuantumul asistenţei juridice solicitat în sumă de 58537 lei, 80 bani este exagerat, instanţa de judecată, reieşind din circumstanţele cauzei, numărul şedinţelor de judecată, consideră oportun de a micşora suma cheltuielilor de asistenţa juridică până la sumă 10 000,00 lei.

106. În contextul celor menţionate, instanţa de judecată consideră că suma de 10 000,00 lei, cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică, este reală, necesară şi rezonabilă. Or, cauza este de o complexitate medie, dificultatea problemelor juridice ridicate nu este sporită, munca avocatului în această cauză nu a limitat capacitatea sa de a lucra în alte dosare, cuantumul pretenţiilor admise şi cele respinse, suma despăgubirilor admise, respectiv instanţa de judecată consideră că suma de 58537 lei, 80 bani solicitată cu titlul de cheltuieli pentru asistenţă juridică este exagerată fiind dispusă încasarea a sumei de 10 000,00 lei cu titlul de cheltuieli pentru asistenţă juridică.

107. Instanţa de judecată de asemenea reţine că în cadrul Hotărârii CtEDO Van de Hurk vs. Ţările de Jos din 19.04.1994, Înalta Curte a statuat că motivarea hotărârii nu atestă obligaţia instanţei de a da fiecărui argument un răspuns detaliat. În sensul dezbaterii argumentelor invocate în cererea de chemare în judecată, instanţa de judecată consideră relevant avizul nr. 11 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, în care se menţionează că, obligaţia instanţelor de a-şi motiva hotărârile nu trebuie înţeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat în sprijinul unui mijloc de apărare ridicat. Întinderea acestei obligaţii poate varia în funcţie de natura hotărârii. În conformitate cu jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanţă, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea si redactarea sentinţelor şi hotărârilor în diferite state. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate. Se atestă că, alte argumente pertinente şi importante pentru obiectul prezentei cauze, nu au fost invocate.
108. Reieşind din cele sus menţionate, analizând înscrisurile nominalizate, în cumul cu argumentele părţilor, instanţa consideră necesar a respinge acţiunea înaintată de C.P.C. „Numina" S.R.L. către „Moldasig" S.R.L. cu privire la constatarea abuzivă a clauzelor contractuale, a nulităţii acestora şi compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.
109. În conformitate cu prevederile art. art. 96, 238-241 Cod de procedură civilă al RM, instanţa de judecată, -

**h o t ă r ă ş t e :**

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de F.P.C. „Numina" S.R.L. către „Moldasig" S.R.L. cu privire la constatarea abuzivă a clauzelor contractuale, a nulităţii acestora şi compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Se încasează de la F.P.C. „Numina" S.R.L. (IDNO: *****, cu sediul în mun. Chişinău, str. Maria Drăgan nr. 11) în beneficiul pârâtei „Moldasig" S.R.L. (IDNO: *****, cu sediul în mun. Chişinău, str. Albişoara nr. 42) cheltuieli de asistenţă juridică în mărime de 10000 (zece mii) lei, 00 bani.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul centru).

Preşedintele şedinţei,

judecător CRIGAN Dragoş